

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

15 06 2016

SS nr. 44

Biroului Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 al Constituției Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative.

Anexe:

1. Proiectul legii – 26 file
2. Nota informativă – 8 file.

Deputat în Parlament

S. Ștef 15.06.2016
A. Zogorodnic
I. C. Padnuc
N. Simion Pleșcoz
Ștefan Roman
S. Căpățână

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.O.P. Nr. <u>268</u>		
<u>15</u>	<u>06</u>	<u>16</u>

LEGE

privind modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.I – Codul penal al Republicii Moldova Legea nr.985-XV din 18 aprilie 2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.72-74, art.195) cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 55 în alineatul (1) după cuvintele „cu excepția”, sintagma „art. 181¹, 256, 303, 314, art. 326 alin. (1) și (1¹), art. 327 alin. (1), art. 328 alin. (1), art. 332 alin. (1), art. 333 alin. (1), art. 334 alin. (1) și (2), art. 335 alin. (1), art. 335¹ alin. (1)” se substituie cu sintagma „art.303, 314, a infracțiunilor de corupție și a infracțiunilor asimilate corupției”.

2. Articolul 60 se completează cu un nou alineat (9) cu următorul cuprins:

„(9) Prin derogare de la prevederile alin.(1) lit.a) și b), prescripția pentru infracțiunile de corupție și infracțiunile asimilate corupției este de 10 ani.”

3. La articolul 64, alineatele (2), (3) și (4) se expun în următoarea redacție:

„(2) Amendă se stabilește în unități convenționale, iar pentru infracțiunile de corupție și infracțiunile asimilate corupției amendă se poate stabili proporțional valorii beneficiului (economisirii) obținut sau care se preconizează a fi obținut prin infracțiune, atunci când aceasta poate fi evaluată. Unitatea convențională de amendă este egală cu 20 de lei.

(3) Mărimea amenzii fixate în unități convenționale se stabilește pentru persoanele fizice în limitele de la 150 la 1000 unități convenționale, pentru infracțiunile săvârșite din interes material – pînă la 10000 unități convenționale, iar pentru infracțiunile de spălare a banilor și finanțarea terorismului – de la 2.500.000 la 5.000.000 unități convenționale, luîndu-se ca bază mărimea unității convenționale la momentul săvîrșirii infracțiunii. Mărimea amenzii fixate proporțional, se stabilește în proporție de la 3 la 6 ori mai mare decît valoarea beneficiului pentru infracțiunile asimilate corupției, în proporție de la 5 la 10 ori mai mare decît valoarea beneficiului pentru infracțiunile de corupție, iar atunci cînd mărimea amenzii astfel stabilită este mai mică de 150 de unități convenționale se aplică amendă în mărime de 150 de unități convenționale. Mărimea amenzii se stabilește în funcție de gravitatea infracțiunii săvîrșite și de situația materială a celui vinovat și a familiei acestuia. Luînd în considerare circumstanțele cauzei, instanța de judecată poate dispune achitarea amenzii în rate timp de pînă la 5 ani.

(4) În cazurile prevăzute la art.21 alin.(3), mărimea amenzii pentru persoanele juridice se stabilește de la 500 la 20.000 unități convenționale, pentru infracțiunile de spălare a banilor și finanțarea terorismului – de la 6.000.000 la 10.000.000 unități convenționale, iar pentru infracțiunile de corupție – în proporție de la 5 la 10 ori mai mare decît valoarea obiectului material la care s-a atentat, atunci cînd acesta poate fi evaluat. Mărimea amenzii se stabilește în funcție de caracterul și gravitatea infracțiunii săvîrșite, de mărimea daunei cauzate, luîndu-se în considerare situația economico-financiară a persoanei juridice. În caz de eschivare cu reavoință a persoanei juridice de la achitarea amenzii fixate, instanța de judecată poate să înlocuiască suma neachitată a amenzii cu urmărirea patrimoniului.”

4. La articolul 65 alineatul (2) se expune în următoarea redacție:

„(2) Privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități poate fi stabilită de instanța de judecată pe un termen de la 1 la 5 ani, în cazurile expres prevăzute în Partea specială a prezentului cod – pe un termen de la un an la 15 ani, iar în cazul infracțiunilor de corupție săvârșite de persoane publice se stabilește privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de la 5 la 15 ani.”

5. La articolul 79 alineatul (4) se expune în următoarea redacție:

„(4) Prevederile alin.(1) nu se aplică persoanelor adulte în cazul aplicării pedepsei detențiunii pe viață, în cazul recidivei de infracțiuni, a infracțiunilor de corupție, infracțiunilor asimilate corupției sau al infracțiunilor prevăzute la art.166¹ alin.(2)-(4).”

6. La articolul 106¹ în alineatul (1):

după cuvântul „165,” se completează cu cuvintele „181¹, 181²,”;

după cuvântul „236-240” se completează cu cuvântul „242¹,”;

cuvântul „335¹” se substituie cu cuvântul „335²”.

7. După articolul 123¹ se completează cu un articol nou 123² cu următorul cuprins:

„Articolul 123². Infracțiuni de corupție, infracțiuni asimilate corupției și infracțiuni conexe acestora

(1) Prin infracțiune de corupție se înțelege una din infracțiunile prevăzute la art.181¹, 181², 240, 242¹, 242², 256, 324-326¹, 332², 333-334.

(2) Prin infracțiuni asimilate corupției se înțeleg infracțiunile prevăzute la art.182, 239-239², 326²-332¹, 335-335³.

(3) Prin infracțiune conexă infracțiunilor de corupție și infracțiunilor asimilate corupției se înțelege orice infracțiune săvârșită împreună sau în legătură cu acestea.”

8. După articolul 125 se introduce un articol nou 125¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 125¹. Interes public și patrimoniu public

(1) Prin interes public se înțelege interesul general de dezvoltare a bunăstării societății în ansamblu, a comunității locale și/sau de realizare a intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice, garantat prin utilizarea eficientă a patrimoniului public, precum și prin respectarea strictă a prevederilor legale în cadrul activităților desfășurate de:

a) autoritățile, instituțiile și organizațiile de stat, autoritățile administrației publice centrale sau locale;

b) întreprinderile de stat sau municipale;

c) organizațiile comerciale în care statul, administrația publică centrală sau locală deține cotă-parte, precum și organizațiile obștești și alte organizații înființate/fondate de către organele statului, administrațiile publice centrale sau locale.

(2) Prin patrimoniu public se înțeleg bunurile ce fac obiectul exclusiv al proprietății publice, bunurile domeniului public și bunurile domeniului privat ale statului sau ale unităților administrativ-teritoriale, în sensul legislației civile, inclusiv bugetul, bunurile și drepturile patrimoniale ale autorităților, instituțiilor, organizațiilor sau ale întreprinderilor prevăzute la alin.(1) lit.a) și b), bugetul, bunurile și drepturile patrimoniale ale organizațiilor prevăzute la alin.(1) lit.c) în partea ce ține de contribuția organelor statului, administrației publice centrale sau locale.”

9. La articolul 126 în alineatul (2), cuvântul „iar” se exclude și se completează la sfârșit cu textul „ , iar în cazul intereselor publice – importanța afectării activității legale a autorităților, instituțiilor, organizațiilor sau ale întreprinderilor prevăzute la art.125¹, inclusiv importanța amenințării patrimoniului public și a imaginii autorităților, instituțiilor și organizațiilor de stat, ale administrației publice centrale sau locale pentru societate, comunitatea locală, persoanele fizice și juridice ce urmăresc realizarea drepturilor și intereselor sale ocrotite de lege.”

10. La articolul 181¹:

- în alineatul (1):

după sintagma „alte foloase” se completează cu cuvântul „(mită)” între paranteze;

sintagma „în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu închisoare de la un an la 5 ani,” se substituie cu sintagma „în proporție de la 8 la 10 ori mai mare decât valoarea mitei, iar când valoarea acesteia nu poate fi stabilită – în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau, în ambele cazuri, cu închisoare de la un an la 5 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 3 la 5 ani,”;

11. La articolul 181²:

- în alineatul (1) sintagma „anumite funcții sau de a exercita anumite activități pe un termen de până la 5 ani.” se substituie cu sintagma „funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 3 la 5 ani.”;

- în alineatul (2):

înainte de cuvintele „în mărime” se completează cu sintagma „în proporție de la 8 la 10 ori mai mare decât valoarea resurselor administrative (bunuri publice) utilizate ori decât valoarea resurselor administrative (bunuri publice) utilizarea ilegală a cărora a favorizat-o sau consimțit-o, iar atunci când valoarea acestora nu poate fi stabilită – ”;

sintagma „în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități pe un termen de la 2 la 5 ani.” se substituie cu sintagma „în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 3 la 5 ani.”;

- în alineatul (3):

sintagma „în mărime de la 200 la 500 de unități convenționale” se substituie cu sintagma „în proporție de la 5 la 6 ori mai mare decât valoarea extorcată a donațiilor”;

sintagma „anumite funcții sau de a exercita anumite activități pe un termen de la 1 la 5 ani.” se substituie cu sintagma „funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 3 la 5 ani.”

- în alineatul (4):

sintagma „în mărime de la 3000 la 5000 de unități convenționale se substituie cu sintagma „în proporție de la 8 la 10 ori mai mare decât valoarea alocațiilor utilizate contrar destinației”;

sintagma „anumite funcții sau de a exercita anumite activități pe un termen de la 2 la 5 ani.” se substituie cu sintagma „funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 3 la 5 ani.”

- în alineatul (5):

sintagma „în mărime de la 500 la 1000 de unități convenționale” se substituie cu sintagma „în proporție de la 6 la 8 ori mai mare decât valoarea finanțării astfel acceptate”

sintagma „anumite funcții sau de a exercita anumite activități pe un termen de la 2 la 5 ani.” se substituie cu sintagma „*funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 3 la 5 ani.*”

12. La articolul 239:

- în alineatul (1) sintagma „în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.” se substituie cu sintagma „*în proporție de la 3 la 4 ori mai mare decît mărimea daunelor cauzate sau cu închisoare de pînă la 2 ani în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani.*”;

- în alineatul (2) sintagma „în mărime de la 2000 la 3000 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.” se substituie cu sintagma „*în proporție de la 4 la 5 ori mai mare decît mărimea daunelor cauzate sau cu închisoare de la 2 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani.*”.

13. La articolul 239¹:

- în alineatul (1) sintagma „în mărime de la 400 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 1 an, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.” se substituie cu sintagma „*în proporție de la 5 la 6 ori mai mare decît pierderile financiare înregistrate sau pentru care există pericol de a fi înregistrate sau cu închisoare de la unu la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani.*”

- în alineatul (2) sintagma „500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.” se substituie cu sintagma „*5000 la 10000 unități convenționale sau cu închisoare de la unu la 3 ani cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani.*”

14. La articolul 239² sintagma „400 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 6 luni la 1 an.” se substituie cu sintagma „*4000 la 8000 unități convenționale sau cu închisoare de la 6 luni la 1 an, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani.*”

15. La articolul 240:

- în alineatul (1) sintagma „în mărime de la 3000 la 4000 unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 5000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani” se substituie cu sintagma „*amendă în proporție de la 3 la 4 ori mai mare decît valoarea mijloacelor utilizate contrar destinației, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în proporție de la 4 la 5 ori mai mare decît valoarea mijloacelor utilizate contrar destinației, cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități pe un termen de la 7 la 10 ani*”;

- în alineatul (2) sintagma „în mărime de la 4000 la 5000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 6000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.” se substituie cu sintagma „*în proporție de la 3 la 4 ori mai mare decât valoarea mijloacelor utilizate contrar destinației, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în proporție de 4 la 5 ori mai mare decât valoarea mijloacelor utilizate contrar destinației cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități pe un termen de la 7 la 10 ani.*”;

- în alineatul (3) sintagma „în mărime de la 5000 la 6000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de la 3 la 6 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 7000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.” se substituie cu sintagma „*în proporție de la 3 la 4 ori mai mare decât valoarea mijloacelor utilizate contrar destinației, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în proporție de la 4 la 5 ori mai mare decât valoarea mijloacelor utilizate contrar destinației, cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități pe un termen de la 7 la 10 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.*”;

- în alineatul (4) sintagma „în mărime de la 6000 la 8000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de la 4 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 7000 la 9000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 4 la 5 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.” se substituie cu sintagma „*în proporție de la 4 la 5 ori mai mare decât valoarea mijloacelor utilizate contrar destinației, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 4 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în proporție de la 4 la 5 ori mai mare decât valoarea mijloacelor utilizate contrar destinației, cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități pe un termen de la 10 la 15 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.*”

16. La articolul 242¹:

- în alineatul (1):

după sintagma „care nu i se cuvin” se completează cu sintagma „(foloase necuvenite)”;
sintagma „de la 2000 la 4000 de unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani, iar persoana juridică” se substituie cu sintagma „*în proporție de la 5 la 7 ori mai mare decât valoarea foloaselor necuvenite, iar când valoarea acestora nu poate fi stabilită – în mărime de la 2000 la 4000 de unități convenționale sau, în ambele cazuri, cu închisoare de la 1 la 3 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani, pe când persoana juridică*”;

- în alineatul (2) sintagma „de la 3000 la 5000 de unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 4 la 7 ani.” se substituie cu sintagma „*în proporție de la 8 la 10 ori mai mare decât valoarea foloaselor necuvenite, iar când valoarea acestora nu poate fi stabilită – în mărime de la 3000 la 5000 de unități convenționale sau, în ambele cazuri, cu închisoare de la 2 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani.*”

17. La articolul 242²:

- în alineatul (1) după sintagma „1 la 3 ani” se completează cu sintagma „, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani”;

- în alineatul (2) după sintagma „2 la 6 ani” se completează cu sintagma „, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 7 la 10 ani”.

18. La articolul 243:

- în alineatul (1), sintagma „1000 la 2000 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, de la 7000 la 10000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.” se substituie cu sintagma „2.500.000 la 3.000.000 unități convenționale cu închisoare de la 2 la 5 ani cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, de la 6.000.000 la 7.000.000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități pe un termen de la 7 la 10 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.”;

- în alineatul (2), sintagma „2000 la 5000 unități convenționale sau cu închisoare de la 4 la 7 ani.” se substituie cu sintagma „3.000.000 la 4.000.000 unități convenționale cu închisoare de la 4 la 7 ani cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani.”

- în alineatul (3), sintagma „cu închisoare de la 5 la 10 ani.” se substituie cu sintagma „cu amendă în mărime de la 4.000.000 la 5.000.000 unități convenționale cu închisoare de la 5 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 7 la 10 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, de la 7.000.000 la 10.000.000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități pe un termen de la 10 la 15 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.”

19. La articolul 256:

- în alineatul (1), după sintagma „altor avantaje patrimoniale”, se completează cu cuvântul „(mită)” în paranteze;

- în alineatul (1), înainte de sintagma „în mărime” se introduce sintagma „în proporție de la 5 la 7 ori mai mare decât valoarea mitei, iar atunci când valoarea acesteia nu poate fi stabilită – în mărime de la 200 la 400 unități convenționale și cu munca neremunerată în folosul comunității de la 60 la 180 ore”;

- în alineatul (2), înainte de sintagma „în mărime” se introduce sintagma „în proporție de la 6 la 8 ori mai mare decât valoarea mitei, iar atunci când valoarea acesteia nu poate fi stabilită – ”;

20. La articolul 279 în alineatul (1) sintagma „cu închisoare de la 5 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 7000 la 10000 unități convenționale cu lichidarea persoanei juridice.” se substituie cu sintagma „cu amendă în mărime de la 4.000.000 la 5.000.000 unități convenționale cu închisoare de la 5 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen

de la 10 la 15 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 7.000.000 la 10.000.000 unități convenționale cu lichidarea persoanei juridice.”

21. La articolul 324:

- în alineatul (1): - în alineatele (1)-(3):

după sintagma „sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin” se completează cu cuvântul „(mită)” în paranteze;

sintagma „anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate” se substituie cu sintagma „*funcții publice iar, după caz, și de a exercita anumite activități*”;

înainte de sintagma „în mărime de” se introduce textul „*în proporție de la 7 la 8 ori mai mare decât valoarea mitei, iar atunci când valoarea acesteia nu poate fi stabilită –*”;

- în alineatul (2):

înainte de sintagma „în mărime de” se introduce textul „*în proporție de la 8 la 9 ori mai mare decât valoarea mitei, iar atunci când valoarea acesteia nu poate fi stabilită –*”;

sintagma „anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate” se substituie cu sintagma „*funcții publice iar, după caz, și de a exercita anumite activități*”;

- în alineatul (3)

înainte de sintagma „în mărime de” se introduce textul „*în proporție de la 9 la 10 ori mai mare decât valoarea mitei, iar atunci când valoarea acesteia nu poate fi stabilită –*”;

sintagma „anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate” se substituie cu sintagma „*funcții publice iar, după caz, și de a exercita anumite activități*”;

- în alineatul (4):

înainte de sintagma „în mărime de” se introduce textul „*în proporție de la 5 la 6 ori mai mare decât valoarea mitei, iar atunci când valoarea acesteia nu poate fi stabilită –*”;

sintagma „și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani” se substituie cu sintagma „, , *în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 6 ani.*”.

22. La articolul 325:

- în alineatul (1):

după sintagma „sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin” se completează cu cuvântul „(mită)” în paranteze;

sintagma „de până la 6 ani cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 10000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.” se substituie cu sintagma „*de la 2 la 6 ani cu amendă în proporție de la 6 la 7 ori mai mare decât valoarea mitei, iar atunci când valoarea acesteia nu poate fi stabilită – în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani, pe când persoana juridică se pedepsește cu amendă în proporție de la 7 la 8 ori mai mare decât valoarea mitei, iar atunci când valoarea acesteia nu poate fi stabilită – în mărime de la 6000 la 10000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități pe un termen de la 7 la 10 ani.*”;

- în alineatul (2) sintagma „în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 10000 la 14000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.” se substituie cu sintagma „*în proporție de la 7 la 8 ori mai mare decât valoarea mitei, iar atunci când valoarea acesteia nu poate fi stabilită – în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale în ambele cazuri cu privarea de*

dreptul de a ocupa funcții publice iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 10 ani, pe când persoana juridică se pedepsește cu amendă în proporție de la 8 la 9 ori mai mare decât valoarea mitei, iar atunci când valoarea acesteia nu poate fi stabilită – în mărime de la 10000 la 14000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități pe un termen de la 10 la 15 ani.”;

- în alineatul (3) sintagma „în mărime de la 6000 la 8000 unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 14000 la 18000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.” se substituie cu sintagma „în proporție de la 8 la 9 ori mai mare decât valoarea mitei, iar atunci când valoarea acesteia nu poate fi stabilită – în mărime de la 6000 la 8000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 7 la 10 ani, pe când persoana juridică se pedepsește cu amendă în proporție de la 9 la 10 ori mai mare decât valoarea mitei, iar atunci când valoarea acesteia nu poate fi stabilită – în mărime de la 14000 la 18000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități pe un termen de la 10 la 15 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.”;

- după alineatul (3) se introduce un aliniat nou (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Acțiunile prevăzute la alin.(1), săvârșite în proporții care nu depășesc 100 unități convenționale

se pedepsesc cu amendă în proporție de la 5 la 6 ori mai mare decât valoarea mitei, sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 200 de ore, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani.”

23. La articolul 326:

- în alineatul (1):

după sintagma „alte bunuri sau avantaje” se completează cu cuvântul „(mită)” în paranteze;

sintagma „în mărime de la 2000 la 3000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.” se substituie cu sintagma „în proporție de la 5 la 6 ori mai mare decât valoarea mitei, iar atunci când valoarea acesteia nu poate fi stabilită – în mărime de la 2000 la 3000 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 3 la 5 ani, pe când persoana juridică se pedepsește cu amendă în proporție de la 6 la 7 ori mai mare decât valoarea mitei, iar când valoarea acesteia nu poate fi stabilită – în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani.”

- în alineatul (1¹) sintagma „în mărime de la 2000 la 3000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.” se substituie cu sintagma „în proporție de la 5 la 6 ori mai mare decât valoarea mitei, iar atunci când valoarea acesteia nu poate fi stabilită – în mărime de la 2000 la 3000 unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 3 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 3 la 5 ani, pe când persoana juridică se pedepsește cu amendă în proporție de la 6 la 7 ori mai mare decât valoarea mitei, iar atunci când valoarea acesteia nu poate fi stabilită – în mărime de la 3000 la 5000

unități convenționale, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități pe un termen la 5 la 7 ani.”

- în alineatul (2) sintagma „în mărime de la 3000 la 4000 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 10000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.” se substituie cu sintagma „*în proporție de la 6 la 7 ori mai mare decât valoarea mitei, iar atunci când valoarea acesteia nu poate fi stabilită – în mărime de la 3000 la 4000 unități convenționale, în ambele cazuri – sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani, pe când persoana juridică se pedepsește cu amendă în proporție de la 7 la 8 ori mai mare decât valoarea mitei, iar atunci când valoarea acesteia nu poate fi stabilită – în mărime de la 5000 la 10000 unități convenționale, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități pe un termen de la 7 la 10 ani.”*

- în alineatul (3) sintagma „în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 7000 la 12000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.” se substituie cu sintagma „*în proporție de la 7 la 8 ori mai mare decât valoarea mitei, iar atunci când valoarea acesteia nu poate fi stabilită – în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale sau, în ambele cazuri, cu închisoare de la 3 la 7 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 7 la 10 ani, pe când persoana juridică se pedepsește cu amendă în proporție de la 8 la 10 ori mai mare decât valoarea mitei, iar atunci când valoarea acesteia nu poate fi stabilită – în mărime de la 7000 la 12000 unități convenționale, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități pe un termen de la 10 la 15 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.”*

24. După articolul 326 se completează cu un articol nou 326¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 326¹. Delapidarea patrimoniului public**

(1) Însușirea de către o persoană publică a patrimoniului public cu folosirea situației de serviciu,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu amendă în proporție de la 7 la 8 ori mai mare decât valoarea bunurilor însușite cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani.

(2) Acțiunea prevăzută la alin.(1), săvârșită:

a) de către persoana căreia i-au fost încredințate în administrare sau în gestiune;

b) de către o persoană cu funcție de demnitate publică;

c) de două sau mai multe persoane;

d) cu cauzarea de daune în proporții mari sau deosebit mari;

se pedepsește cu închisoare de la 7 la 10 ani cu amendă în proporție de la 8 la 9 ori mai mare decât valoarea bunurilor însușite cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 7 la 10 ani.

(3) Acțiunea prevăzută la alin.(1), săvârșită în interesul unui grup criminal organizat

se pedepsește cu închisoare de la 10 la 15 ani cu amendă în proporție de la 9 la 10 ori mai mare decât valoarea bunurilor însușite cu privarea dreptului de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 10 la 15 ani.”

25. După articolul 326¹ se completează cu un articol nou 326² cu următorul cuprins:

„Articolul 326². Exercițarea atribuțiilor în sectorul public în situație de conflict de interese

(1) Fapta persoanei publice care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a rezolvat cereri/demersuri/plîngerii, a adoptat un act administrativ, a încheiat direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii în vederea obținerii, direct sau indirect, a unui folos patrimonial sau nepatrimonial, pentru sine, pentru soțul, concubinul, o rudă sau un afin (al soțului sau concubinului) pînă la gradul II inclusiv, precum și pentru persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial, dacă nu a fost declarat și soluționat conflictul de interese în conformitate cu prevederile legislației privind declararea și controlul averilor și intereselor personale,

se pedepsește cu amendă în proporție de la 3 la 4 ori mai mare decît valoarea folosului patrimonial, iar în cazul folosului nepatrimonial sau al folosului patrimonial valoarea căruia nu poate fi stabilită – de la 3000 la 8000 unități convenționale sau, în ambele cazuri, cu închisoarea de la unu la 5 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de la 5 la 7 ani.

(2) Fapta prevăzută la alin.(1), dacă a fost săvîrșită:

a) de o persoană cu funcție de demnitate publică;

b) de o persoană publică străină sau funcționar internațional;

c) în legătură cu negocierea, gestionarea și executarea mijloacelor din fonduri externe

se pedepsește cu amendă în proporție de la 4 la 5 ori mai mare decît valoarea folosului patrimonial, iar în cazul folosului nepatrimonial sau al folosului patrimonial valoarea căruia nu poate fi stabilită – de la 8000 la 10000 unități convenționale sau, în ambele cazuri, cu închisoarea de la 3 la 7 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de la 7 la 10 ani.

(3) Dispozițiile prezentului articol nu se aplică în cazul emiterii, aprobării sau adoptării actelor Parlamentului și a actelor normative ale Guvernului.”

26. La articolul 327:

- în alineatul (1) sintagma „în mărime de la 300 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.” se substituie cu sintagma „*în proporție de la 3 la 4 ori mai mare decît valoarea interesului material sau personal, iar cînd valoarea acestuia nu poate fi stabilită – în mărime de la 6000 la 8000 unități convenționale sau, în ambele cazuri, cu închisoare de pînă la 3 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani.*”

- în alineatul (2) sintagma „în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani.” se substituie cu sintagma „*în proporție de la 4 la 5 ori mai mare decît valoarea interesului material sau personal, iar cînd valoarea acestuia nu poate fi stabilită – în mărime de la 8000 la 10000 unități convenționale sau, în ambele cazuri, cu închisoare de la 2 la 6 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 7 la 10 ani.*”

27. La articolul 328:

- în alineatul (1):

sintagma „300 la 800” se substituie cu sintagma „5000 la 6000”;

sintagma „anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.” se substituie cu sintagma „*funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani.*”;

- în alineatul (2) sintagma „cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani.” se substituie cu sintagma „*cu amendă de la 6000 la 8000 unități convenționale în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice sau de a exercita anumite activități pe un termen de la 7 la 10 ani.*”;

- în alineatul (3) sintagma „cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate” se substituie cu sintagma „*cu amendă de la 8000 la 10000 unități convenționale în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități*”.

28. La articolul 329:

- în alineatul (1):

sintagma „până la 500” se substituie cu sintagma „la 1000 la 3000”;

sintagma „anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.” se substituie cu sintagma „*funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani.*”;

- în alineatul (2) sintagma „cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate” se substituie cu sintagma „*cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități*”.

29. Articolul 330¹ se expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

„**Articolul 330¹.** Încălcarea regimului de confidențialitate a datelor din declarațiile de averi și interese personale

Divulgarea sau publicarea intenționată a declarațiilor și a datelor din declarațiile de averi și interese personale ce constituie informații cu accesibilitate limitată de către persoanele cărora aceste informații le-au devenit cunoscute în procesul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu sau al exercitării controlului, în conformitate cu prevederile legislației privind declararea și controlul averilor și intereselor personale

se pedepsește cu amendă în mărime de la 150 la 300 unități convenționale, cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa funcții publice sau de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani.”

30. La articolul 330²:

- în alineatul (1) sintagma „în mărime de la 6000 la 8000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate” se substituie cu sintagma „*în proporție de la 3 la 4 ori mai mare decât valoarea bunurilor care depășesc mijloacele dobândite licit sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice sau de a exercita anumite activități*”

- în alineatul (2) sintagma „în mărime de la 8000 la 10000 unități convenționale sau cu închisoare de la 7 la 15 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate” se substituie cu sintagma „*în proporție de la 4 la 5 ori mai mare decât valoarea bunurilor care depășesc mijloacele dobândite licit sau cu închisoare de la 7 la 15 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități*”

31. După articolul 330² se completează cu un articol nou 330³ cu următorul cuprins:
„Articolul 330³. Tănuirea averii și a intereselor personale a declaranților din sectorul public

(1) Neincluderea sau includerea în declarația de avere și interese personale a unor date incomplete și/sau eronate cu privire la venituri, bunuri, active financiare, cota-parte/acțiuni în capitalul agentului economic sau interese personale valoarea cărora depășește 5000 unități convenționale și care au fost dobândite în timpul exercitării activității de către persoana publică, ca urmare a manifestării unei atitudini neglijente față de obligația de întocmire a declarației în conformitate cu prevederile legislației privind declararea și controlul averilor și intereselor personale

se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 3 la 5 ani.

(2) Acțiunile prevăzute la alin.(1) săvârșite intenționat

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 5000 la 7000 unități convenționale sau cu închisoare pentru un termen de până la 2 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani.”

32. La articolul 332:

- în alineatul (1) sintagma „în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de până la 2 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.” se substituie cu sintagma „*în proporție de la 3 la 4 ori mai mare decât valoarea interesului material sau personal, iar când valoarea acestuia nu poate fi stabilită – în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale sau, în ambele cazuri, cu închisoare de până la 2 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice și de a exercita anumite activități pe un termen de la 3 la 5 ani.*”

- în alineatul (2) sintagma „în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate” se substituie cu sintagma „*în proporție de la 4 la 5 ori mai mare decât valoarea interesului material sau personal, iar când valoarea acestuia nu poate fi stabilită – în mărime de la 3000 la 6000 unități convenționale sau, în ambele cazuri, cu închisoare de la 1 la 6 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice și de a exercita anumite activități*”

33. La articolul 332¹:

- în alineatul (1) sintagma „în mărime de la 4000 la 5000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 6000 unități convenționale, cu privarea de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani.” se substituie cu sintagma „*în mărime de la 3 la 4 ori mai mare decât valoarea mijloacelor astfel obținute, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4 la 5 ori mai mare decât valoarea mijloacelor astfel obținute cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități pe un termen de la 7 la 10 ani.*”;

- în alineatul (2) sintagma „în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de la 3 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani sau cu lichidarea

persoanei juridice.” se substituie cu sintagma „în mărime de la 4 la 5 ori mai mare decât valoarea mijloacelor astfel obținute cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 3 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5 la 6 ori mai mare decât valoarea mijloacelor astfel obținute cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități pe un termen de la 10 la 15 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.”

34. La articolul 332²:

- în alineatul (1) sintagma „în mărime de la 3000 la 4000 unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 5000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani.” se substituie cu sintagma „în proporție de la 5 la 6 ori mai mare decât valoarea mijloacelor înșușite, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în proporție de la 6 la 7 ori mai mare decât valoarea mijloacelor înșușite cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități pe un termen de la 7 la 10 ani.”;

- în alineatul (2) sintagma „în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de la 3 la 6 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 7000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.” se substituie cu sintagma „în proporție de la 6 la 7 ori mai mare decât valoarea mijloacelor înșușite cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 7 la 10 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în proporție de la 7 la 8 ori mai mare decât valoarea mijloacelor înșușite cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități pe un termen de la 10 la 15 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.”;

- în alineatul (3) sintagma „în mărime de la 6000 la 8000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de la 6 la 8 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 7000 la 9000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.” se substituie cu sintagma „în proporție de la 7 la 10 ori mai mare decât valoarea mijloacelor înșușite cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, iar, după caz, și de a exercita anumite activități pe un termen de la 10 la 15 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în proporție de la 9 la 10 ori mai mare decât valoarea mijloacelor înșușite cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități pe un termen de la 10 la 15 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.”.

35. La articolul 333:

- în alineatul (1):

după sintagma „sau avantaje sub orice formă,” se completează cu cuvântul „(mită)” în paranteze;

sintagma „în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.” se substituie cu sintagma „în proporție de la 6 până la 7 ori mai mare decât valoarea mitei, iar când valoarea acesteia nu poate fi stabilită – în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale, sau, în ambele cazuri, cu închisoare de la un an la 3 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice și de a exercita anumite activități pe un termen de la 3 la 5 ani.”

- în alineatul (2) sintagma „în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau

de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 7 ani.” se substituie cu sintagma „în proporție de la 7 la 8 ori mai mare decât valoarea mitei, iar când valoarea acesteia nu poate fi stabilită – în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale sau, în ambele cazuri, cu închisoare de la 2 la 7 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani.”

- în alineatul (3) sintagma „în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 10 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 7 ani.” se substituie cu sintagma „în proporție de la 8 la 9 ori mai mare decât valoarea mitei, iar când valoarea acesteia nu poate fi stabilită – în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale sau, în ambele cazuri, cu închisoare de la 3 la 10 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani.”

- în alineatul (4) sintagma „în mărime de la 500 la 1500 unități convenționale cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani.” se substituie cu sintagma „în proporție de la 5 la 6 ori mai mare decât valoarea mitei sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 150 de ore, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice și de a exercita anumite activități pe un termen de la 3 la 5 ani.”

36. La articolul 334:

- în alineatul (1):

după sintagma „sau avantaje sub orice formă,” se completează cu cuvântul „(mită)” în paranteze;

sintagma „în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 8000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.” se substituie cu sintagma „în proporție de la 5 la 6 ori mai mare decât valoarea mitei, iar când valoarea acesteia nu poate fi stabilită – în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale, sau, în ambele cazuri, cu închisoare de până la 3 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice și de a exercita anumite activități pe un termen de la 3 la 5 ani, pe când persoana juridică se pedepsește cu amendă în proporție de la 6 la 7 ori mai mare decât valoarea mitei, iar când valoarea acesteia nu poate fi stabilită – în mărime de la 4000 la 8000 unități convenționale, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani.”

- în alineatul (2) sintagma „în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 8000 la 12000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.” se substituie cu sintagma „în proporție de la 6 la 7 ori mai mare decât valoarea mitei, iar când valoarea acesteia nu poate fi stabilită – în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale, sau, în ambele cazuri, cu închisoare de la 2 la 5 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani, pe când persoana juridică se pedepsește cu amendă în proporție de la 7 la 8 ori mai mare decât valoarea mitei, iar când valoarea acesteia nu poate fi stabilită – în mărime de la 8000 la 12000 unități convenționale, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități pe un termen de la 7 la 10 ani.”

- în alineatul (3) sintagma „în mărime de la 6000 la 8000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 12000 la 14000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu

lichidarea persoanei juridice.” se substituie cu sintagma „*în proporție de la 7 la 8 ori mai mare decât valoarea mitei, iar când valoarea acesteia nu poate fi stabilită – în mărime de la 6000 la 8000 unități convenționale, sau, în ambele cazuri, cu închisoare de la 3 la 7 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice și de a exercita anumite activități pe un termen de la 5 la 7 ani, pe când persoana juridică se pedepsește cu amendă în proporție de la 8 la 9 ori mai mare decât valoarea mitei, iar când valoarea acesteia nu poate fi stabilită – în mărime de la 12000 la 14000 unități convenționale, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități pe un termen de la 10 la 15 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.*”

- se completează cu un nou alineat (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Acțiunile prevăzute la alin.(1), săvârșite în proporții care nu depășesc 100 unități convenționale

se pedepsesc cu amendă în proporție de la 5 la 6 ori mai mare decât valoarea mitei sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 150 de ore, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice și de a exercita anumite activități pe un termen de la 3 la 5 ani.”

37. La articolul 335:

- în alineatul (1) sintagma „*în mărime de la 300 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.*” se substituie cu sintagma „*în proporție de la 3 la 4 ori mai mare decât valoarea interesului material sau personal, iar când valoarea acestuia nu poate fi stabilită – în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale sau, în ambele cazuri, cu închisoare de până la 3 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice și de a exercita anumite activități pe un termen de la 3 la 5 ani.*”

- în alineatul (1¹) sintagma „*în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.*” se substituie cu sintagma „*în proporție de la 4 la 6 ori mai mare decât valoarea interesului material sau personal, iar când valoarea acestuia nu poate fi stabilită – în mărime de la 2000 la 3000 unități convenționale sau, în ambele cazuri, cu închisoare de la 2 la 6 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice și de a exercita anumite activități pe un termen de la 3 la 5 ani.*”

38. În articolul 335¹ sintagma „*anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate*” se substituie cu sintagma „*funcții publice și de a exercita anumite activități*”.

39. După articolul 335¹ se completează cu două articole noi 335² și 335³ cu următorul cuprins:

„**Articolul 335². Exercițarea atribuțiilor în sfera privată în situație de conflict de interese**
Fapta persoanei cu statut de conducător sau adjunct al unei organizații comerciale, inclusiv a unei instituții financiare, în care statul sau administrația publică locală deține cotă parte, ori cu statut de membru al unui organ de conducere sau al consiliului de administrație într-o astfel de organizație sau instituție, care, în exercițarea atribuțiilor de serviciu, a rezolvat cereri/demersuri/plîngerii, a adoptat un act administrativ, a încheiat direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii în vederea obținerii, direct sau indirect, a unui folos patrimonial sau nepatrimonial, pentru sine, pentru soțul, concubinul, o rudă sau un afin (al soțului sau concubinului) până la gradul II inclusiv, precum și pentru persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter

patrimonial, dacă nu a fost declarat și soluționat conflictul de interese în conformitate cu prevederile legislației privind declararea și controlul averilor și intereselor personale,

se pedepsește cu amendă în proporție de la 3 la 5 ori mai mare decât valoarea folosului patrimonial, iar în cazul folosului nepatrimonial sau al folosului patrimonial valoarea căruia nu poate fi stabilită – de la 3000 la 8000 unități convenționale sau, în ambele cazuri, cu închisoarea de la un an la 3 ani, în toate cazurile cu privarea dreptului de a ocupa funcții publice și de exercitare a anumitor activități pe un termen de la 3 la 5 ani.

Articolul 335³. Tăinuirea averii și intereselor personale ale declaranților din sfera privată

(1) Neîncluderea sau includerea în declarația de avere și interese personale a unor date incomplete și/sau eronate cu privire la venituri, bunuri, active financiare, cota-parte/acțiuni în capitalul agentului economic sau interese personale valoarea cărora depășește 5000 unități convenționale și care au fost dobândite în timpul exercitării activității de către persoana cu statut de conducător sau adjunct al unei organizații comerciale, inclusiv a unei instituții financiare, în care statul sau administrația publică locală deține cotă parte, ori cu statut de membru al unui organ de conducere sau al consiliului de administrație într-o astfel de organizație sau instituție, ca urmare a manifestării unei atitudini neglijente față de obligația de întocmire a declarației în conformitate cu prevederile legislației privind declararea și controlul averilor și intereselor personale

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1500 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice și de a exercita anumite activități pe un termen de la 1 la 3 ani.

(2) Acțiunile prevăzute la alin.(1) săvârșite intenționat

se pedepesc cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale sau cu închisoare pentru un termen de pînă la 1 an, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice și de a exercita anumite activități pe un termen de la 3 la 5 ani.”

Art.II – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14.03.2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.104-110/447 din 07.06.2003), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 132⁸ alineatul (2) se expune în următoarea redacție:

„(2) Prevederile alin.(1) se aplică în exclusivitate la cauzele penale care au ca obiect urmărirea penală sau judecarea persoanelor asupra cărora există date sau probe cu privire la săvârșirea infracțiunilor prevăzute în următoarele articole din Codul penal: art.135–145, 150, 151, 158, 164–165¹, art.166 alin.(2) și (3), art.166¹, 167, art.171 alin.(2) și (3), art.172 alin.(2) și (3), art.175, 175¹, art.181¹, art.181², art.186 alin.(3)–(5), art.187 alin.(3)–(5), art.188, 189, art.190 alin.(3)–(5), art.191 alin.(2) lit.d și alin.(3)–(5), art.192¹ alin.(3), art.201¹ alin.(3), art.206, 207, 208¹, 208², art.216 alin.(3), art.217 alin.(3), art.217¹ alin.(3) și (4), art.217³ alin.(3), art.217⁴ alin.(2) și (3), art.219 alin.(2), art.220 alin.(2) și (3), art.224 alin.(3) și (4), art.236, 237, art.239-art.241¹, art.242¹–243, art.244 alin.(2), art.248 alin.(2)–(5), art.256, art.259–261¹, 275, 278–279¹, art.279² alin.(3) lit.b), art.280, 282–286, 289–289³, art.290 alin.(2), art.292, 295–295², art.303 alin.(3), art.306–309, 318, 324–335³, art.337–340, 342–344, art.352 alin.(3), art.362, 362¹, art.368 alin.(2), art.370 alin.(2) și (3). Lista componentelor de infracțiuni este exhaustivă și poate fi modificată doar prin lege.”

Art.III – Codul Contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 3-6, art. 15), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 16 în alineatul (6) sintagma „persoană căreia, într-o întreprindere, instituție, organizație de stat, autoritate publică centrală sau locală, i se acordă,” se substituie cu sintagma „*persoană căreia, într-o instituție, organizație de stat, autoritate publică centrală sau locală, într-o întreprindere de stat sau municipală ori într-o întreprindere cu capital de stat sau al administrației publice locale, i se acordă,*”.

2. La articolul 30:

- alineatul (2¹), după cuvintele „capitolul XV” se introduce sintagma „, *capitolul XVI și art.291²-291⁹”;*

- alineatul (3), se completează la sfârșit cu sintagma „, *iar în cazul contravențiilor prevăzute la capitolul XVI și art.291²-291⁹, termenul de prescripție curge din momentul constatării contravenției.*”

3. La articolul 32:

- în alineatul (2), după litera d) se introduc două litere noi d¹) și d²) cu următorul cuprins:

„d¹) *suspendarea licenței pentru o anumită perioadă;*

d²) *retragerea licenței;”;*

- în alineatul (5), după litera b) se introduc două litere noi c) și d) cu următorul cuprins:

„c) *suspendarea licenței pentru o anumită perioadă;*

d) *retragerea licenței.*”

4. La articolul 34:

- în alineatul (1) sintagma „Amenda se stabilește în unități convenționale.” se substituie cu sintagma „*Amenda se stabilește în unități convenționale, cu excepțiile prevăzute în capitolul XVI.*”

- după alineatul (2³) se completează cu două alineate noi (2⁴) și (2⁵)

„(2⁴) *Pentru contravențiile prevăzute în capitolul XVI la art.312-315, 327³, 330² alin.(1)-(4), precum și art.330⁵ din capitolul XVI, amenda se stabilește în salarii medii. Salariul mediu se stabilește prin calcularea mediei lunare a tuturor drepturilor salariale încasate de contravenient pe parcursul ultimelor 3 luni anterioare săvârșirii contravenției din care, conform legislației în vigoare, se calculează contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii, cu excepția plăților cu caracter unic. Dacă în ultimele 3 luni înainte de săvârșirea contravenției contravenientul nu a fost salarizat sau agentul constatator, din motive obiective, nu poate obține date ce confirmă drepturile salariale ale contravenientului, prin salariu mediu se înțelege salariul mediu pe economie stabilit de Guvern pentru anul respectiv. Amenda se aplică persoanelor fizice de la unu la trei salarii medii, persoanelor cu funcție de răspundere – de la două la cinci salarii medii.*

(2⁵) *Pentru contravențiile prevăzute la art.291²-291⁹ amenda se stabilește:*

a) *pentru instituțiile financiare și participanții profesioniști la piața financiară nebancaară – în valoare de la 2.000.000 la 6.000.000 de unități convenționale. În sensul prezentului Cod, se aplică noțiunile de „instituție financiară” și „participant profesionist la piața financiară nebancaară” prevăzute de legislația privind instituțiile financiare și, respectiv, de legislația privind Comisia Națională a Pieții Financiare.*

b) pentru alte entități raportoare – în valoare echivalentă de la două la cinci ori mai mare decât valoarea beneficiului rezultat din săvârșirea contravenției, atunci când beneficiul poate fi stabilit, sau în valoare de la 1.250.000 la 2.500.000 unități convenționale. În sensul prezentului Cod, se aplică noțiunile de „entitate raportoare” prevăzută de legislația privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.”

5. La articolul 35:

- la alineatul (3) sintagma „prevăzute la alin.(4)” se substituie cu sintagma „prevăzute la alin.(4) și (5)”

- după alineatul (4) se completează cu un nou alineat (5) cu următorul cuprins:

„(5) Privarea de dreptul de a ocupa funcții publice și de a exercita anumite activități se aplică de instanța de judecată pe un termen de la 6 luni la 3 ani în cazurile prevăzute de art.34 alin.(2⁴).”

6. După articolul 35 se introduce un articol nou 35¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 35¹. Suspendarea sau retragerea licenței

(1) Suspendarea sau retragerea licenței se aplică în calitate de pedeapsă complementară, după caz, pentru săvârșirea contravențiilor prevăzute la art.291²-291⁹ de către entitățile raportoare prevăzute de legislația privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

(2) Suspendarea sau retragerea licenței poate fi aplicată de către instanța de judecată. Instanța de judecată poate dispune suspendarea licenței pe un termen de la 3 luni la 1 an de sau retragerea licenței de către autoritatea publică care a emis licența. În cazul retragerii licenței, entitatea raportoare poate aplica pentru eliberarea unei noi licențe nu mai devreme decât peste 3 ani din momentul rămînerii definitivă a hotărîrii instanței de judecată prin care a fost dispusă retragerea licenței.”

5. La articolul 39 alineatul (2) se completează la sfîrșit cu sintagma „ , iar în cazurile prevăzute la art.34 alin.(2⁴) pe un termen de la 6 luni la 3 ani.”

6. Articolul 264 se exclude.

7. Articolul 291² va avea următorul cuprins:

„Articolul 291². Încălcarea legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului

(1) Încălcarea legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului manifestată prin:

a) neaplicarea de către entitățile raportoare a măsurilor de identificare a persoanelor fizice sau juridice, precum și a beneficiarului efectiv, și/sau neaplicarea de către entitățile raportoare a măsurilor de precauție sporită, prevăzute de legislația în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului;

b) nerespectarea de către entitățile raportoare a cerințelor legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului privind nedeschiderea conturilor bancare, nestabilirea relațiilor de afaceri, neefectuarea tranzacțiilor cu persoane fizice sau juridice, încetarea relațiilor de afaceri existente în cazul în care nu este posibilă identificarea persoanelor fizice sau juridice, precum și a beneficiarului efectiv, sau în cazul în care informația obținută la identificarea și verificarea acestora este neautentică sau neveridică;

c) neaprobarea sau neaplicarea de către entitățile raportoare a procedurilor în funcție de risc de stabilire a persoanei expuse politic și/sau neefectuarea unei monitorizări sporite și permanente a relației de afaceri a persoanei expuse politic, prevăzute de legislația în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului;

d) stabilirea sau continuarea unor relații de afaceri de către entitățile raportoare cu persoana expusă politic fără obținerea aprobării conducerii superioare;

e) neluarea de măsuri de către entitățile raportoare pentru stabilirea sursei bunurilor implicate în relația de afaceri sau în tranzacția persoanei expuse politic;

f) neținerea de către entitățile raportoare a evidenței informației și a documentelor persoanelor fizice și juridice, ale beneficiarului efectiv, a arhivei conturilor și a documentelor primare, inclusiv a corespondenței de afaceri, în decursul a cel puțin 5 ani pentru perioada activă a relației de afaceri și la terminarea acesteia sau la închiderea contului bancar, prevăzută de legislația în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului;

g) neținerea de către entitățile raportoare a evidenței tuturor tranzacțiilor în decursul a cel puțin 5 ani după finalizarea acestora sau cel puțin pînă la termenul extins indicat de către organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, prevăzută de legislația în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului;

h) neinformarea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în termenele stabilite despre orice activitate sau despre orice tranzacție suspectă de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în curs de pregătire, de realizare sau deja realizată;

i) neinformarea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în termenele stabilite despre activitățile sau tranzacțiile realizate în numerar, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 100 de mii de lei (sau echivalentul acesteia) ori prin mai multe operațiuni în numerar care pot avea o legătură între ele;

j) neinformarea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în termenele stabilite despre activitățile sau tranzacțiile realizate prin virament, printr-o operațiune cu o valoare ce echivalează sau depășește 500 de mii de lei;

k) necomunicarea de către Serviciul Vamal în termenele stabilite sau comunicarea neconformă cu cerințele legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor a tuturor informațiilor privind valorile valutare (cu excepția cardurilor) declarate de către persoanele fizice și juridice în conformitate cu legislația, precum și a informațiilor referitoare la cazurile identificate de introducere și/sau scoatere ilegală în/din țară a valorilor valutare (cu excepția cardurilor);

l) necompletarea sau completarea neconformă cu cerințele legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului a formularului special care conține informații cu privire la activitățile sau tranzacțiile ce cad sub incidența legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului;

m) comunicarea de către entitățile raportoare sau de către angajații acestora persoanelor fizice sau juridice care efectuează tranzacția sau activitatea ori persoanelor terțe despre transmiterea informațiilor la Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor;

n) neasigurarea de către entitățile raportoare a păstrării secretului comercial, bancar sau profesional în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului;

o) neasigurarea de către angajații organelor cu funcții de supraveghere a păstrării secretului comercial, bancar sau profesional în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului;

p) neprezentarea de către entitățile raportoare, la solicitarea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, în termenele stabilite, a informației disponibile privind relațiile lor de afaceri și natura acestor relații;

q) neaprobarea sau nerespectarea de către entitățile raportoare a politicilor și metodelor adecvate în materie de precauție privind clienții, în domeniul păstrării evidenței, al controlului intern, al evaluării și al gestionării riscurilor, în managementul de conformitate și de comunicare, precum și a programelor proprii pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, prevăzute de legislația în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului;

r) nesistarea de către entitățile raportoare a executării activității sau tranzacției suspecte contrar deciziei Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor;

s) nesistarea de către entitățile raportoare a tranzacțiilor cu bunuri, cu excepția tranzacțiilor de suplimentare a contului, ale persoanelor și entităților implicate în activități teroriste, în finanțarea și sprijinirea acestora pe alte căi; ale persoanelor juridice dependente sau controlate direct ori indirect de astfel de persoane și entități; ale persoanelor fizice și juridice care acționează în numele sau la indicația unor asemenea persoane și entități, inclusiv cu mijloace derivate sau generate de proprietatea care le aparține sau care este controlată, direct sau indirect, de persoanele și entitățile menționate, precum și de persoanele fizice și juridice asociate lor în condițiile legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului

se sancționează cu amendă de la 2.000.000 la 6.000.000 de unități convenționale aplicate instituției financiare și participantului profesionist la piața financiară nebancaară, cu amendă egală cu echivalentul a 2-5 ori mai mare decât valoarea beneficiului rezultat din săvârșirea contravenției, iar atunci când beneficiul nu poate fi stabilit – cu amendă de la 1.250.000 la 2.500.000 unități convenționale aplicate altor entități raportoare și persoanei cu funcție de răspundere, în toate cazurile cu sau fără suspendarea licenței pe un termen de la 3 luni la un an sau cu retragerea licenței.

(2) Suspendarea licenței și retragerea licenței sunt aplicate în cazul în care încălcările prevăzute la aliniatul (1) devin sistematice, repetate sau o combinație a acestora, ce pot conduce la consecințe grave privind prejudiciul cauzat, integritatea și netransparența pieței financiare bancare și nebancaare naționale, imaginii și intereselor țării, drepturilor și obligațiilor fundamentale apărute prin lege.”

8. Articolele 291³-291⁹ se exclud.

9. La articolul 312 sintagma „50 la 150 de unități convenționale” se substituie cu sintagma „2 la 3 salarii medii, iar persoana cu funcții de răspundere – cu amendă de la 3 la 5 salarii medii, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități, inclusiv de a ocupa funcții publice pe un termen de la un an la 3 ani.”.

10. La articolul 313 sintagma „50 la 150 de unități convenționale” se substituie cu sintagma „2 la 3 salarii medii, iar persoana cu funcții de răspundere – cu amendă de la 3 la 5 salarii medii, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități, inclusiv de a ocupa funcții publice pe un termen de la un an la 3 ani.”.

11. Articolul 313¹ se expune într-o nouă redacție cu următorul cuprins:
„Articolul 313¹. Favoritismul

Acordarea de sprijin, preferințe, privilegii sau crearea avantajelor unor persoane fizice sau juridice, întreprinsă în exercițiul funcției de către agentul public în folosul rudelor sale (nepotism), prietenilor săi (cronyism) sau în folosul unui partid politic (clientelism), contrar prevederilor legislației integrității, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii sau contravenției prevăzute la art.313⁵-313⁷

se sancționează cu amendă de la 1 la 2 salarii medii, iar persoana cu funcție de răspundere – cu amendă de la 2 la 4 salarii medii, în ambele cazuri cu sau fără privarea de dreptul de a exercita anumite activități, inclusiv de a ocupa funcții publice pe un termen de la 6 luni la un an.”

12. Articolul 313² se expune în următoarea redacție:

„Articolul 313². Nedeclararea sau nesoluționarea conflictului de interese. Refuzul de conformare deciziei de soluționare a conflictului de interese

(1) Nedeclararea conflictului de interese de către agentul public în conformitate cu prevederile Legii privind declararea și controlul averii și intereselor personale,

se sancționează cu amendă de la 1 la 2 salarii medii, iar persoana cu funcții de răspundere – cu amendă de la 3 la 4 salarii medii, în ambele cazuri cu sau fără privarea de dreptul de a exercita anumite activități, inclusiv de a ocupa funcții publice pe un termen de la 6 luni la un an.

(2) Nesoluționarea de către conducătorul entității publice a conflictului de interese declarat de agentul public, în conformitate cu prevederile legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale

se sancționează cu amendă de la 3 la 5 salarii medii aplicată persoanei cu funcții de răspundere cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități, inclusiv de a ocupa funcții publice pe un termen de la 6 luni la 2 ani.

(3) Refuzul agentului public de a se conforma deciziei de soluționare a conflictului de interese în care se află, contrar prevederilor legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale

se sancționează cu amendă de la 2 la 3 salarii medii, iar persoana cu funcții de răspundere – cu amendă de la 4 la 5 salarii medii, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități, inclusiv de a ocupa funcții publice pe un termen de la 2 la 3 ani.”

13. La articolul 313³:

- în alineatul (1) sintagma „50 la 75 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcții de răspundere” se substituie cu sintagma „1 la 2 salarii medii, iar persoana cu funcții de răspundere – cu amendă de la 2 la 3 salarii medii, în ambele cazuri cu sau fără privarea de dreptul de a exercita anumite activități, inclusiv de a ocupa funcții publice pe un termen de la 6 luni la un an.”;

- în alineatul (2) sintagma „100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcții de răspundere” se substituie „2 la 3 salarii medii, iar persoana cu funcții de răspundere – cu amendă de la 3 la 4 salarii medii, în ambele cazuri cu sau fără privarea de dreptul de a exercita anumite activități, inclusiv de a ocupa funcții publice pe un termen de la un an la 2 ani.”.

14. După art.313³ se completează cu patru articole noi 313⁴-313⁷ cu următorul cuprins:

„Articolul 313⁴. Neluarea măsurilor de asigurare a integrității în cadrul entităților publice

Neluarea de către conducătorul entității publice a măsurilor de asigurare a integrității în cadrul entității publice, prin care sunt încălcate obligațiile care-i sunt stabilite prin legislația integrității, dacă nu întrunesc elementele constitutive ale unei infracțiuni sau ale unei alte contravenții

se sancționează cu amendă de la 3 la 5 salarii medii aplicată persoanei cu funcții de răspundere cu sau fără privarea de dreptul de a exercita anumite activități, inclusiv de a ocupa funcții publice pe un termen de la 6 luni la un an.

Articolul 313⁵. Încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor în ierarhie, limitărilor publicității

(1) Nesoluționarea în termenul legal a incompatibilității în funcția publică, în funcția publică cu statut special, în funcția de demnitate publică sau în activitatea alesului local potrivit legislației ce reglementează statutul acestor persoane, a legislației integrității și a legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale

se sancționează cu amendă de la 2 la 3 salarii medii, iar persoana cu funcții de răspundere – cu amendă de la 3 la 4 salarii medii, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități, inclusiv de a ocupa funcții publice pe un termen de la un an la 3 ani.

(2) Participarea ilegală a funcționarului public, a funcționarului public cu statut special, a persoanei cu funcție de demnitate publică sau a alesului local la activitatea de întreprinzător la crearea (fondarea) unor întreprinderi, precum și conducerea directă sau indirectă, prin intermediul altor persoane, a activității întreprinderilor

se sancționează cu amendă de la 2 la 3 salarii medii, iar persoana cu funcții de răspundere – cu amendă de la 4 la 5 salarii medii, cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități, inclusiv de a ocupa funcții publice pe un termen de la 6 luni la 3 ani.

(3) Angajarea unui agent public în cadrul entității publice de către conducătorul acesteia cu încălcarea regimului juridic al restricțiilor în ierarhie prevăzut de legislația integrității și legislația privind declararea și controlul averii și intereselor personale,

se sancționează cu amendă de la 4 la 5 salarii medii aplicată persoanei cu funcții de răspundere cu sau fără privarea de dreptul de a exercita anumite activități, inclusiv de a ocupa funcții publice pe un termen de la 6 luni la un an, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(4) Omisiunea de a elibera sau transfera agentul public angajat în cadrul entității publice de către conducătorul acesteia cu încălcarea regimului juridic al restricțiilor în ierarhie prevăzut de legislația integrității și legislația privind declararea și controlul averii și intereselor personale

se sancționează cu amendă de la 4 la 5 salarii medii aplicată persoanei cu funcții de răspundere, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de la un an la 2 ani, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(5) Folosirea în interes privat a simbolurilor oficiale, care au legătură cu exercitarea mandatului, funcției publice, admiterea folosirii numelui însoțit de calitatea de agent public, a vocii sau semnăturii sale în orice formă de publicitate a unui agent economic, a unui produs comercial național sau străin, contrar prevederilor legislației integrității și a legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale

se sancționează cu amendă de la 1 la 2 salarii medii, iar persoana cu funcții de răspundere – cu amendă de la 2 la 3 salarii medii.

Articolul 313⁶. Încălcarea regimului juridic al restricțiilor și limitărilor în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și migrarea în sectorul privat al agenților publici (pantufraj)

(1) Nerespectarea de către angajator și de către persoana care a activat anterior în calitate de agent public a restricției de angajare, pe parcursul unui an, în cadrul organizațiilor comerciale în care aceasta a avut atribuții directe de supraveghere și control în decursul unui an înainte de încetarea mandatului, a raportului de muncă sau de serviciu în cadrul entității publice, contrar prevederilor legislației integrității și a legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale, sau nerespectarea restricțiilor post-angajare pe parcursul altor perioade de timp prevăzute de legislația specială care reglementează activitatea anumitor categorii de agenți publici

se sancționează cu amendă de la 1 la 2 salarii medii, iar persoana cu funcție de răspundere – cu amendă de la 2 la 3 salarii medii, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități pe un termen de la 6 luni la un an, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Nerespectarea limitării persoanei care a activat anterior în calitate de agent public de a evita, timp de un an, încheierea contractelor comerciale cu entitatea publică în care a activat în calitate de agent public, precum și de exercitare a atribuțiilor de reprezentare a intereselor persoanelor fizice și juridice în fața entității publice în care a activat persoana care cade sub incidența legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale, pe parcursul ultimului an înainte de încetarea mandatului, a raportului de muncă sau de serviciu în cadrul acestei entități.

se sancționează cu amendă de la 2 la 3 salarii medii, iar persoana cu funcție de răspundere – cu amendă de la 3 la 4 salarii medii, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități pe un termen de la 6 luni la un an, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 313⁷. Exercițarea atribuțiilor în situație de conflict de interese

Fapta agentului public care, în exercițarea atribuțiilor de serviciu, a rezolvat cereri/demersuri/plîngerii, a adoptat un act administrativ, a încheiat direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii în vederea obținerii, direct sau indirect, a unui folos patrimonial sau nepatrimonial, pentru o rudă sau un afin (al soțului sau concubimului) de gradul III și IV, dacă nu a fost declarat și soluționat conflictul de interese în conformitate cu prevederile legislației privind declararea și controlul averilor și intereselor personale,

se sancționează cu amendă de la 2 la 3 salarii medii, iar persoana cu funcții de răspundere – cu amendă de la 3 la 5 salarii medii, în ambele cazuri cu sau fără privarea de dreptul de a exercita anumite activități, inclusiv de a ocupa funcții publice pe un termen de la unu la 3 ani.”

15. La articolul 314:

în titlu și în text sintagma „conex acestuia” se substituie cu sintagma „asimilat corupției”;

sintagma „50 la 150 de unități convenționale” se substituie cu sintagma „2-3 salarii medii”.

16. La articolul 314¹:

sintagma „faptelor de comportament coruptional” se substituie cu sintagma „*faptelor coruptibile*”;

sintagma „50 la 150 de unități convenționale” se substituie cu sintagma „*1 la 2 salarii medii*”.

17. La articolul 315:

sintagma „100 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere” se substituie cu sintagma „*2 la 3 salarii medii, iar persoana cu funcții de răspundere – cu amendă de la 4 la 5 salarii medii, în ambele cazuri*”;

- sintagma „ocupa funcții în serviciul public pe un termen de la 3 luni la un an” se substituie cu sintagma „*exercita anumite activități, inclusiv de a ocupa funcții publice pe un termen de la un an la 3 ani.*”.

18. După articolul 327² se completează cu un articol nou 327³ cu următorul cuprins:

„**Articolul 327³.** *Utilizarea contrar destinației a mijloacelor din împrumuturile interne sau fondurile externe, obținerea frauduloasă a mijloacelor din fonduri externe, însușirea patrimoniului public sau a mijloacelor din fondurile externe*

(1) *Utilizarea contrar destinației a mijloacelor din împrumuturile interne sau fondurile externe, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii,*

se sancționează cu amendă de la 1 la 2 salarii medii, iar persoana cu funcții de răspundere – cu amendă de la 3 la 4 salarii medii, în ambele cazuri cu sau fără privarea de dreptul de a exercita anumite activități, inclusiv de a ocupa funcții publice pe un termen de la 6 luni la un an, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) *Folosirea ori prezentarea de documente, înscrisuri sau date vădit false, inexacte ori incomplete, pentru primirea aprobărilor sau garanțiilor necesare acordării finanțărilor obținute sau garantate din fonduri externe, precum și omisiunea de a furniza datele cerute potrivit legii pentru obținerea de mijloace din fonduri externe, dacă aceste fapte au ca rezultat obținerea frauduloasă a mijloacelor financiare date, dar nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii,*

se sancționează cu amendă de la 2 la 3 salarii medii, iar persoana cu funcții de răspundere – cu amendă de la 4 la 5 salarii medii, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități, inclusiv de a ocupa funcții publice pe un termen de la unu la 2 ani, cu amendă de la 350 la 450 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități pe un termen de la un an la 3 ani.

(3) *Însușirea ilegală a patrimoniului public sau a mijloacelor din fondurile externe, dacă aceste fapte nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii,*

se sancționează cu amendă de la 2 la 3 salarii medii, iar persoana cu funcții de răspundere – cu amendă de la 4 la 5 salarii medii, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități, inclusiv de a ocupa funcții publice pe un termen de la 2 la 3 ani, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități pe un termen de la 2 la 3 ani.”

19. Articolul 330² va avea următorul cuprins:

„**Articolul 330².** *Încălcarea regulilor de depunere a declarației de avere și interese personale*

(1) *Depunerea tardivă a declarației de avere și interese personale de către agentul public în condițiile legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale, se sancționează cu amendă de la 1 la 2 salarii medii.*

(2) Nedepunerea declarației de avere și interese personale de către agentul public, în condițiile legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale, se sancționează cu amendă de la 2 la 3 salarii medii.

(3) Nedepunerea declarației de avere și interese personale în termen de 30 zile din momentul primirii demersului Centrului Național de Integritate privind remiterea declarației de avere și interese personale de către agentul public obligat să-l depună, conform legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale

se sancționează cu amendă de la 2 la 3 salarii medii cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități, inclusiv de a ocupa funcții publice pe un termen de la unu la 3 ani.

(4) Transmiterea tardivă, omiterea transmiterii și/sau omiterea transmiterii în termenul prevăzut la alin.(3) de către persoanele împuternicite să colecteze și să transmită declarațiile de averi și interese personale Centrului Național de Integritate, precum și omisiunea persoanelor responsabile de actualizarea permanentă a Registrului electronic al subiecților declarării averii și intereselor personale de a introduce modificări în Registrul menționat în termen de 10 zile calendaristice din momentul survenirii lor

se sancționează cu amendă de la 2 la 3 salarii medii cu sau fără privarea de dreptul de a exercita anumite activități, inclusiv de a ocupa funcții publice pe un termen de la 6 luni la 1 an.

(5) Încălcarea obligației de prezentare a informației privind averea și veniturile de către membrii familiei agentului public, conform legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale,

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale.”

20. La articolul 400 sintagma „48, ” se exclude.

Art.IV – Articolul 33 din Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 3 octombrie 2006), cu modificările ulterioare, va avea următorul cuprins:

„Articolul 33. Acțiunea în regres

(1) Conducătorul autorității publice înaintează în instanța de drept comun o acțiune în regres împotriva funcționarului/angajatului vinovat de emiterea actului administrativ declarat ilegal prin hotărîrea instanței de contencios administrativ și/sau vinovat de neexecutarea hotărîrii instanței de contencios administrativ, dacă faptele sale au adus prejudicii care au fost plătite de către autoritatea publică.

(2) Ministerul Justiției înaintează acțiunile în regres, în cazurile indicate la alin.(1) dacă cel vinovat este însuși conducătorul autorității publice.

(3) Sumele încasate ca efect al acțiunii în regres se varsă la bugetul de stat.”

Art.V – Articolul 56 din Legea nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.230-232, art.840), se modifică după cum urmează:

- alineatul unic devine alineatul (1);

- se completează cu alineatele (2) și (3) cu următorul cuprins:

„(2) Răspunderea funcționarului public survine ca urmare a acțiunii în regres înaintată împotriva funcționarului vinovat de emiterea actului administrativ declarat ilegal prin hotărîrea instanței de contencios administrativ și/sau vinovat de neexecutarea hotărîrii instanței de contencios administrativ, dacă faptele sale au adus prejudicii care au fost plătite de către autoritatea publică.

(3) Înaintarea acțiunii în regres împotriva funcționarului public se efectuează în conformitate cu prevederile art.33 din Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000.”

Art.VI – Articolul 23 din Legea nr.199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 194-196, art.637), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatele (5), (6) și (7) cu următorul cuprins:

„(5) Răspunderea demnitarului survine ca urmare a acțiunii în regres înaintate împotriva demnitarului vinovat de emiterea actului administrativ declarat ilegal prin hotărîrea instanței de contencios administrativ și/sau vinovat de neexecutarea hotărîrii instanței de contencios administrativ, dacă faptele sale au adus prejudicii care au fost plătite de către autoritatea publică.

(6) Ministerul justiției înaintează acțiunile în regres, în cazurile indicate la alin.(5) dacă cel vinovat este însuși demnitarul - conducător al autorității publice.

(7) Sumele încasate ca efect al acțiunii în regres se varsă la bugetul de stat.”

Președintele Parlamentului

NOTA INFORMATIVĂ

cu privire la proiectul legii privind modificarea și completarea unor acte legislative

1. Cauzele care au condiționat elaborarea proiectului

1.1. Practica de aplicare a legii penale nu descurajează săvârșirea actelor de corupție și spălare a banilor

Sistemul actual de sancționare penală pentru infracțiuni de corupție prevede aplicarea pedepselor privative de libertate pe un termen de pînă la 2 ani și pînă la 15 ani și/sau aplicarea amenzilor penale de pînă la 10.000 u.c. (echivalentul a 200.000 lei sau a 9.500 euro) și a privării de dreptul de a ocupa anumite funcții/exercita anumite activități pe un termen de pînă la 15 ani. Trebuie să menționăm că amenzile stabilite în prezent au fost mărite în decembrie 2013.

Monitorizarea sentințelor de judecată pe parcursul ultimilor ani de către Centrul Național Anticorupție (CNA) demonstrează o relație de proporționalitate inversă dintre obiectul material al infracțiunilor de corupție și amenzile stabilite în calitate de pedepse. Statisticile urmărite de către CNA în fiecare an relevă existența următoarei legități: cu cît este mai mare mita, cu atît este mai mică amenda, iar odată cu creșterea mitei, mărimea amenzii devine tot mai neînsemnată.

Astfel, în anul 2015, condamnaților care au luat/dat mită în valoare de pînă la 50.000 de lei (2.300 euro) le-a fost aplicată o amenda, în mediu, de 4 ori mai mare decît mita (9.500 euro). În cazul celor pentru care valoarea mitei a fost între 50.000 și 100.000 de lei (2.300 și 4.600 euro), amenda aplicată, în mediu, a fost aproximativ echivalentă cu valoarea mitei. Cei care au fost condamnați pentru mită de peste 100.000 de lei (4.600 euro), amenzile aplicate, în mediu, au fost de 4 ori mai mici (1.200 euro). Dacă nu le delimităm după quantum, valoarea medie a mitei pentru care au fost pronunțate sentințe de condamnare în anul 2015 a fost de 55.032 lei, iar valoarea medie a amenzii aplicate a fost de 43.236 lei. Este evident că asemenea mărimi ale amenzilor mai degrabă încurajează decît descurajează corupția. Anterior modificării cuantumului amenzilor pentru infracțiuni de corupție la sfîrșitul anului 2013, valoarea medie a mitei pentru care erau condamnate persoanele varia, în mediu, între 6-8 ori mai mare decît media amenzii. Astfel, mărirea amenzilor oricum nu a produs rezultatul scontat de descurajare a fenomenului corupției, deoarece pe cînd amenda este plafonată, mita nu este, iar cu cît aceasta crește, amenda va tinde mereu să se transforme într-un procent din mită.

Totodată, ținînd cont de faptul că pedeapsa închisorii este obligatorie doar în cazul coruperii active și pasive din Codul penal, fiind stabilită în mod alternativ pentru celelalte acte de corupție (trafic de influență) și cele asimilate corupției (abuz de serviciu, depășirea atribuțiilor, neglijență în serviciu, îmbogățire ilicită etc.), precum și de faptul că instanțele de judecată aplică pedepse reale cu închisoare în cel mult 16% din cazuri, iar în 71% aplică pedeapsa amenzii, mărirea amenzilor devine unul dintre cele mai relevante repere pentru promovarea de către stat a politicilor de descurajare a fenomenului corupției.

Un alt criteriu la fel de relevant pentru descurajarea corupției este și privarea obligatorie de dreptul de a mai deține funcții publice persoanelor condamnate pentru corupție pe perioade de timp suficient de mari. La moment, Codul penal nu prevede restricția ocupării funcției publice-de demnitate publică, ci doar de a ocupa anumite funcții, fapt care este deseori interpretat ca oferind posibilitatea reîncadrării persoanei condamnate pentru corupție într-o altă funcție decît aceea „anumită funcție” în care a săvîrșit actul de corupție pentru care a fost condamnat. În anul 2015 instanțele de judecată au aplicat privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții doar în privința 59% din persoanele condamnate pentru corupție, ceea ce a permis continuarea ocupării de către un număr impunător de persoane condamnate a funcțiilor în care au săvîrșit acte de corupție. Aceste abordări nu sînt de natură nici să descurajeze săvîrșirea actelor de corupție, nici să crească încrederea societății urmare a condamnării persoanelor care se fac vinovate de ele.

În același timp, există mai multe infracțiuni de corupție săvîrșirea cărora nu atrage sancționarea persoanelor fizice cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice și apare nedumerirea firească dacă o persoană care nu este funcționar public și săvîrșește un act de corupție (de ex.: coruperea activă, traficul de influență, darea de mită) – mai poate oare ocupa o

funcție publică ulterior, avînd în vedere că instanța îl privează doar de dreptul de a exercita anumite activități, dar nu și de dreptul de a accede eventual într-o funcție publică? În practică deseori apar cazuri cînd persoanele condamnate pentru corupție nu au impedimente să se angajeze într-o instituție publică, invocînd că a fost privat doar de dreptul de a exercita alte tipuri de activități. Mai există și anumite acte asimilate corupției pentru care nu este prevăzută sancțiunea amenzii, iar dată fiind rata înaltă a aplicării pedepselor privative de libertate cu suspendare condiționată, societatea percepe ca lipsa oricărei finalități pentru condamnații acestor infracțiuni (de ex: excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu și neglijența în forme agravate).

Pe lîngă corupție, tendințe similare de nedescurajare pot fi observate și în cazul contravențiilor și infracțiunilor din domeniul spălării banilor și finanțării terorismului. Avînd în vedere sumele colosale de bani spălate prin sistemul bancar al Republicii Moldova față de amenda maximă de 10.000 de lei (460 euro) per tranzacție neraportată de bănci, de 100.000 de lei pentru infracțiunea de spălare de bani și de 200.000 lei pentru infracțiunea de finanțare a terorismului – devine destul de clar că nici săvîrșirea acestor infracțiuni și contravenții nu este descurajată în Republica Moldova.

Totodată, există o serie de fapte cu caracter penal și contravențional care nu sunt pasibile de pedepse în conformitate cu legislația specială, făcînd dificilă atragerea la răspundere pentru anumite fapte de corupție și asimilate corupției.

1.2. Angajamentele asumate de Republica Moldova prin documente de politici naționale și față de partenerii externi

Elaborarea proiectului legii privind modificarea și completarea unor acte legislative a fost condiționată atît de necesitatea implementării Strategiei Naționale Anticorupție pentru anii 2011-2015, cît și de asumarea de către Republica Moldova a mai multor angajamente față de donatorii străini în lupta împotriva corupției și spălării banilor, de implementarea standardelor naționale și internaționale în aceste domenii.

Astfel, **Strategia Națională Anticorupție pe anii 2011-2015**, aprobată prin Hotărîrea Parlamentului nr.154 din 21.07.2011 prevede la pct.4.4 „Priorități de acțiune”, componenta B, prioritatea 6, măsura „*revizuirea sistemului de sancționare a persoanelor implicate în cazuri de corupție prin asigurarea unui efect descurajant*”.

În **Convenția ONU împotriva corupției din 31 octombrie 2003**, ratificată de Republica Moldova în anul 2007 se prevede instituirea „*sancțiunilor penale eficiente, proporționate și punitive*”.

Acest subiect se regăsește și în **Acordul de Asociere RM-UE** care prevede „*adoptarea măsurilor necesare pentru a se asigura că actele de corupție se pedepsesc cu sancțiuni penale efective, proporționate și disuasive*”. De asemenea, Acordul prevede asigurarea eficacității în lupta împotriva corupției, îndeosebi în vederea îmbunătățirii cooperării internaționale privind combaterea corupției, precum și a asigurării unei puneri în aplicare eficace a instrumentelor juridice internaționale relevante, cum ar fi Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției din 2003.

Potrivit Hotărîrii Guvernului cu privire la aprobarea **Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere RM-UE în perioada 2014-2016, nr.808 din 07.10.2014**, Titlul III. „Justiție, libertate și securitate”, capitolul „Prevenirea și combaterea criminalității organizate, a corupției și a altor activități ilegale”, în pct.13 se prevede „*Revizuirea prevederilor Codului penal al Republicii Moldova și Codului contravențional al Republicii Moldova pentru a aplica obiectivul sancțiunii descurajatoare și concretizarea anumitor particularități privind incriminarea actelor de corupție ce țin de competența Centrului Național Anticorupție*”, iar în pct.18 - „*Spălarea de bani și finanțarea terorismului*” (măsurile 2, 3 și 6).

Cît privește angajamentele în domeniile ce țin de contracararea spălării banilor și finanțării terorismului, Republica Moldova și-a asumat responsabilitatea transunerii în legislația națională prevederilor Directivelor

- 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 octombrie 2005 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor și finanțării terorismului, inclusiv prin modificarea și completarea Legii nr.190-XVI din 26 iulie 2007 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului,

- 2006/70/CE a Comisiei din 1 august 2006 de stabilire a măsurilor de aplicare a Directivei nr.2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește definiția "persoanelor expuse politic" și criteriile tehnice de aplicare a procedurii simplificate de precauție privind clientela, precum și de exonerare pe motivul unei activități financiare desfășurate în mod ocazional sau la scară foarte limitată, în mod special prin modificarea și completarea Legii nr.190-XVI din 26 iulie 2007 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

Trebuie menționat faptul că înainte de expirarea termenului pentru transpunerea celor două directive menționate, UE a adoptat o nouă directivă în acest sens (**Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr.648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei**), abrogând cele două directive. Prin urmare, Republica Moldova are obligația de transpunere a noii directive din anul 2015 în locul celorlalte două directive abrogate, din anii 2005 și 2006. Așa fiind, Centrul Național Anticorupție, cu asistența Înalțului Consilier UE în domeniul luptei contra spălării banilor a demarat elaborarea unei noi redacții a legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor, conforme noii directive. Totodată, directiva nouă conține prevederi imperative cu privire la regimul și modalitatea de sancționare a neluării măsurilor de prevenire a spălării banilor și finanțării terorismului. Având în vedere că noua directivă menține aceleași măsuri de prevenire în domeniul menționat, sancționarea cărora se conține în Codul contravențional al Republicii Moldova, prezentul proiect urmărește doar transpunerea prevederilor directivei date în partea ce ține de sancțiuni.

2. Scopul și obiectivele proiectului

Scopul proiectului constă în descurajarea săvârșirii actelor de corupție, fraudării fondurilor UE și ale altor donatori internaționali, precum și spălării banilor în Republica Moldova.

Obiectivele specifice ale proiectului sunt reglementarea sancțiunilor descurajatoare:

- a) pentru actele de corupție și asimilate corupției în Codul penal – prin stabilirea amenzilor penale proporționale obiectului material al acestor infracțiuni, prin stabilirea sancțiunilor de privare a dreptului de a ocupa funcții publice, iar după caz, și de a exercita anumite activități pentru un termen de cel puțin 3-5 ani, prin stabilirea amenzilor pentru cazurile pentru care acestea nu sunt prevăzute. Totodată, se propun introducerea unor noi infracțiuni de corupție, în conformitate cu cerințele Convenției ONU împotriva corupției (art.17) și ale cerințelor Planului de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere RM-UE (art.425-427), pentru care se propun la a fel aplicarea acelorași tipuri de sancțiuni descurajatoare. Proiectul de asemenea introduce noțiunile de „interes public”, „patrimoniu public” și „prejudiciere a interesului public”, în scopul asigurării interpretării unitare a infracțiunilor de corupție care prevăd calificativul prejudicierii interesului public;
- b) pentru actele de corupție, asimilate corupției și faptele coruptibile în Codul contravențional, prin stabilirea amenzilor administrative fixate în raport cu salariul mediu al agenților publici care săvârșesc aceste contravenții. La fel, se propune reglementarea contravențiilor noi în domeniul menționat, contiguu noilor infracțiuni introduse în Codul penal;

- c) pentru neluarea măsurilor de prevenire a spălării banilor și finanțării terorismului, prin aplicarea cuantumurilor amenzilor contravenționale conforme Directivei UE 2015/849;
- d) pentru infracțiunile de spălare a banilor și finanțare a terorismului prevăzute de Codul penal, astfel încât amenda penală minimă aplicabilă pentru infracțiunile date să fie corelate după gravitatea lor amenzilor contravenționale stabilite pentru neluarea măsurilor de prevenire (prevăzute la lit.c) *supra*).

3. Elementele novatorii ale proiectului și rezultatele scontate

Proiectul vine să introducă în Codul penal și Codul contravențional mai multe elemente novatorii, atât în vederea descurajării actelor de corupție, spălare a banilor și finanțare a terorismului, precum și să incrimineze penal și contravențional anumite fapte de corupție și asimilate corupției.

3.1. Elemente novatorii pentru Codul penal:

a) se introduc noțiunile de „*infracțiuni de corupție*”, „*infracțiuni asimilate corupției*”, „*infracțiuni conexe infracțiunilor de corupție și celor asimilate corupției*” cu identificarea exhaustivă a articolelor din Codul penal, inclusiv a celor noi introduse într-un nou articol 123².

b) se introduc definiții ale noțiunilor de „*interes public*”, „*patrimoniu public*” într-un nou articol 125¹, iar în art.126 care interpretează noțiunile aferente calificativului de „*prejudicii*” utilizat în reglementarea infracțiunilor din Codul penal, atunci când acesta se referă la „*interesul public*” (de ex.: „*prejudicierea considerabilă a interesului public*”, „*prejudicierea în proporții mari a interesului public*” etc.);

b) se incriminează cinci infracțiuni noi: delapidarea patrimoniului public (art.326¹), exercitarea atribuțiilor de serviciu în sectorul public în situație de conflict de interese (art.326²), exercitarea atribuțiilor de serviciu în sfera privată în situație de conflict de interese (art.335¹), tăinuirea averii și a intereselor personale ale declaranților din sectorul public (art.330³) și tăinuirea averii și a intereselor personale ale declaranților din sfera privată (art.335³) – condiții prevăzute atât în standardele anticorupție internaționale (Convenția ONU împotriva corupției), cât și în Acordul de Asociere RM-UE.

c) se stabilesc derogări de la aplicarea pedepselor mai blânde decât cele prevăzute de lege pentru infracțiunile de corupție și asimilate corupției. Practica denotă că în perioada 2010-2015, instanțele de judecată au dispus între 5-30% din cazuri liberarea de răspundere penală a inculpaților cu tragerea lor la răspundere contravențională, în baza art.55 Cod penal, iar în alte 4-35% din cazuri – aplicarea pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege, în baza art.79 Cod penal, care prevede aplicarea pedepsei penale sub limita minimă prevăzută de lege și neaplicarea pedepsei complementare obligatorii sub forma privării de dreptul de a ocupa anumite funcții, în legătură cu stabilirea circumstanțelor excepționale. Astfel, potrivit proiectului, instanțele de judecată nu vor putea aplica sancțiuni mai blânde pentru infracțiunile de corupție, decât cele prevăzute în Codul penal. Proiectul propune trecerea infracțiunilor de corupție și asimilate la categoria infracțiunilor pentru care termenul de prescripție este de cel puțin 10 ani, indiferent de gravitatea sancțiunii, potrivit prevederilor art.60 alin.(9) Cod penal, precum și include toate aceste infracțiuni la categoria infracțiunilor pentru care pot fi aplicate măsuri speciale de investigații de interceptare și înregistrare a comunicărilor, potrivit art.132⁸ al Codului de procedură penală.

d) se schimbă logica aplicării amenzilor pentru infracțiunile de corupție și cele asimilate corupției, oferind posibilitatea aplicării proporției mai mari în raport cu obiectul material la care

s-a atentat în cadrul săvârșirii acestor infracțiuni. Astfel, amenda urmează să devină de la 3 la 10 ori mai mare decât valoarea mitei, iar atunci când aceasta nu poate fi evaluată sau determinată (avantaje, valori nepatrimoniale), se va aplica mărimea amenzii care este reglementată actualmente în cod, în conformitatea cu prevederile propuse la art.64 Cod penal.

e) se stabilește, la fel în art.64, mărimea amenzii penale pentru infracțiunile prevăzute la art.243 (spălarea banilor) și art.279 (finanțarea terorismului) în proporție de la 6.000.000 – 10.000.000 u.c. (echivalent aproximativ a 5,2-7,8 milioane de euro), astfel încât acestea să fie mai mari de la limita minimă a plafonului de sus a contravențiilor din domeniul aferent spălării banilor și finanțării terorismului, reglementat imperativ de Directiva UE 2015/849.

f) se mărește pedeapsa pentru ocuparea anumitor funcții pentru persoanele publice și persoanele cu funcții de demnitate publică pe un termen de la 5 la 15 ani, cu privarea de a ocupa „funcții publice” și nu „anumite funcții”, potrivit prevederilor propuse la art.65 Cod penal, iar pentru alte persoane care săvârșesc acte de corupție – să se aplice privare de dreptul de a ocupa funcții publice și de a exercita alte activități (specifice celei în cadrul căreia a admis actul de corupție) pentru o perioadă de cel puțin 3 ani.

3.2. Elemente novatorii pentru Codul contravențional:

a) se stabilesc sancțiuni pentru contravențiile de corupție și cele asimilate corupției nu în unități convenționale, ci în număr de salarii medii ale contravenientului, de la 1 la 3 pentru persoana fizică și de la 3 la 5 pentru persoana cu funcție de răspundere.

b) se introduc pedepse în mărimi speciale pentru săvârșirea faptelor prevăzute la art.391²-391⁹ Cod contravențional ce țin de neluarea măsurilor de prevenire a spălării banilor și finanțării terorismului. Toate aceste contravenții, pornind de la faptul că au prevăzute sancțiuni similare, au fost grupate într-un singur articol 391², expus într-o nouă redacție, celelalte fiind excluse. Trebuie menționat că Republica Moldova și-a asumat în baza Acordului de Asociere RM-UE angajamentul de a transpune în legislația națională până în luna iunie 2016 a Directivei (UE) 2015/849, art.59 al căreia introduce sancțiuni administrative obligatorii egale cu cel puțin 1.000.000 euro pentru participanții la piața financiară nebanară, iar pentru instituțiile financiare – pragul maxim al amenzii să fie de cel puțin 5 mln. euro. Astfel, proiectul a propus stabilirea amenzii de 1.250.000 până la 2.500.000 u.c. pentru entitățile raportare participanții la piața financiară nebanară, iar pentru instituțiile financiare – în mărime de la 2.000.000 la 6.000.000 unități convenționale, praguri ce corespund limitelor fixate de directiva UE menționată.

c) se prevăd contravenții ce țin de domeniul asigurării integrității agenților publici. Aceste contravenții derivă din Legea integrității dar și din pachetul de legi privind integritatea, care se află în Parlament. Astfel, se expune în redacție nouă următoarele articole: art.313¹ – favoritismul, art.313² – nedeclararea sau nesoluționarea conflictului de interese, refuzul de conformare deciziei de soluționare a conflictului de interese, art.330² – încălcarea regulilor de depunere a declarației de avere și interese personale. Au fost reglementate contravenții noi: neluarea măsurilor de asigurare a integrității în cadrul entităților publice (art.313⁴), încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor în ierarhie, limitărilor publicității (art.313⁵), încălcarea regimului juridic al restricțiilor și limitărilor în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și migrarea în sectorul privat al agenților publici (pantufraj) (art.313⁶), exercitarea atribuțiilor în situație de conflict de interese (art.313⁷). Cu privire la ultima contravenție menționată, precizăm că ea se referă la fapta persoanei publice sau a persoanei cu funcție de demnitate publică care a luat o decizie personal sau a participat la luarea unei decizii în vederea obținerii, direct sau indirect, a unui folos patrimonial, pentru o rudă sau un afin de gradul III și IV, iar în cazul când rudele directe sau rudele prin afinitate sunt de gradul I și II, sancțiunea este prevăzută în Codul penal, atât pentru sectorul public, cât și pentru cel privat. Trebuie de

menționat că obligația incriminării conflictului de interese reiese din art.425-427 din Acordul de Asociere RM-UE.

d) se prevăd contravenții ce țin domeniul fraudării utilizării mijloacelor din asistență externă, atunci când acestea nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii. Astfel, o cerință obligatorie prevăzută în Acordul de Asociere RM-UE pentru anii 2011-2016, la art.429 se prevede „Consultarea cu UE privind aplicabilitatea în Republica Moldova a sancțiunilor impuse în conformitate cu regulamentele UE precum și examinarea oportunității de actualizare a cadrului general referitor la asistența acordată de UE în vederea transpunerii prevederilor privind măsurile și sancțiunile administrative aplicate pentru protecția intereselor financiare ale UE”. În acest sens, proiectul vine să introducă noi sancțiuni în Codul contravențional pentru utilizarea contrar destinației a mijloacelor din împrumuturile interne sau fondurile externe, obținerea frauduloasă a mijloacelor din fonduri externe, însușirea patrimoniului public au a mijloacelor din fondurile externe (art. 327³), iar în cazul când fapta întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, proiectul prevede sancțiuni corespunzătoare în Codul penal.

Nivelul de compatibilitate a proiectului cu legislația UE

Proiectul este compatibil cu legislația UE. Cu atât mai mult, acesta transpune prevederile directivelor UE ce țin de spălarea banilor și finanțarea terorismului, prevederile Convenției ONU împotriva corupției, Convenției penale privind corupția ce țin de crearea și aplicarea sancțiunilor descurajante pentru infracțiuni de corupție.

În special, proiectul transpune prevederile ce țin de sancțiuni ale Directivei (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr.648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei. Directiva prevede în acest sens următoarele prevederi imperative:

„Art.59. Sancțiuni

Statele membre se asigură că, măsurile și sancțiunile administrative care pot fi aplicate includ cel puțin următoarele:

(a) o declarație publică în care se identifică persoana fizică sau juridică și natura încălcării;

(b) un ordin prin care se impune persoanei fizice sau juridice să pună capăt comportamentului respectiv și să se abțină de la repetarea acestuia;

(c) retragerea sau suspendarea autorizației sale, în cazul unei entități obligate care face obiectul autorizării;

(d) o interdicție temporară de a exercita funcții de conducere în entitățile obligate împotriva oricărei persoane cu responsabilități de conducere într-o entitate obligată sau a oricărei alte persoane fizice declarate responsabilă de încălcare;

(e) sancțiuni administrative pecuniare cu o valoare maximă de cel puțin două ori mai mare decât valoarea beneficiului rezultat din încălcare, în cazul în care beneficiul respectiv poate fi stabilit, sau de cel puțin 1.000.000 EUR. (3) Statele membre se asigură că, prin derogare de la alineatul (2) litera (e), în cazul în care entitatea obligată în cauză este o instituție de credit sau o instituție financiară, se pot aplica de asemenea următoarele sancțiuni:

(a) în cazul unei persoane juridice, sancțiuni administrative pecuniare cu o valoare maximă de cel puțin 5.000.000 EUR sau 10% din cifra de afaceri anuală totală, calculată pe baza ultimelor situații disponibile aprobate de organul de conducere; în cazul în care entitatea obligată este o societate-mamă sau o filială a societății-mamă care este obligată să întocmească situații financiare consolidate în conformitate cu articolul 22 din Directiva 2013/34/UE, cifra de afaceri anuală totală relevantă este cifra de afaceri anuală totală sau tipul corespunzător de venit în conformitate cu directivele contabile relevante, care se calculează pe baza ultimelor

situații consolidate disponibile aprobate de organul de conducere al principalei societăți-mamă; L 141/108 RO Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 5.6.2015;

(b) în cazul unei persoane fizice, sancțiuni administrative pecuniare cu o valoare maximă de cel puțin 5.000.000 EUR sau, în statele membre a căror monedă nu este euro, valoarea echivalentă în moneda națională la 25 iunie 2015. (...)"

În același timp, Convenția UE elaborată în temeiul articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană, privind protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene și cele două protocoale adiționale (nr.41995A1127(03) publicat în Jurnalul Oficial al UE C 316/49, nr.41996A1023(01) publicat în Jurnalul Oficial al UE C 313/2 și nr. 41997A0719(02) publicat în Jurnalul Oficial al UE C 221/12) recunosc că actele de corupție, spălarea a banilor și fraudare a fondurilor UE reprezintă o amenințare majoră care urmează a fi „pedepsite cu sancțiuni efective, proporționale și disuasive care includ amenzi penale sau de altă natură.” Chiar dacă aceste convenții nu sunt direct aplicabile Republicii Moldova, acestea la fel oferă o sursă de inspirație cu privire la abordarea sancționării proporționale a actelor de corupție, spălarea a banilor și fraudării fondurilor UE, iar proiectul propus este conform acestor instrumente juridice internaționale.

5. Practica altor state în aplicarea sancțiunilor pentru infracțiuni de corupție

La elaborarea proiectului s-a ținut cont de faptul că în Convenția și protocoalele din domeniul protejării intereselor financiare ale UE se prevede aplicarea pedepselor ”eficiente, proporționale și disuasive” pentru corupție, spălarea banilor și fraudarea fondurilor UE, precum și de faptul că logica aplicării proporționale a pedepselor pecuniare este dezvoltată în Directiva UE 215/849 în domeniul luptei contra spălării banilor, după cum a fost descris mai sus. Totodată, la elaborarea proiectului s-a ținut cont și de experiența altor state în sancționarea infracțiunilor de corupție. În special, se delimitează state precum Marea Britanie, Germania, Italia, Serbia, Franța și Elveția, în care mărimea amenzii pentru corupție este din start stabilită în cuantum mare, dar și a statelor precum Ungaria, Slovenia, Spania, Rusia, Kazahstan, Brazilia și SUA în care mărimea amenzii pentru corupție este stabilită în valoare proporțională raportată la obiectul material al infracțiunii.

Astfel, în **Marea Britanie** mărimea amenzii pentru corupție este nelimitată. În **Italia** – este de pînă la 1.200.000 euro, în **Germania** – de 1.000.000 euro, în **Serbia** – 5.000.000 euro, în **Franța** – 375.000-750.000 euro, **Elveția** – 5.000.000 franci elvețieni.

Pe altă parte, în **Ungaria** amenda este de 3 ori mai mare decît avantajul obținut sau urmărit a fi obținut în rezultatul actului de corupție; în **Slovenia** – amendă echivalentă mărimii mitei și de 200 ori mai mare decît prejudiciul produs; în **Spania** – amendă în proporție de 2-5 ori mai mare decît beneficiul obținut prin corupție; **Rusia** – amendă în proporție de 100 ori mai mare decît mita; în **Kazahstan** – amendă în proporție de 50 ori mai mare decît mita; în **Brazilia** – companiilor li se aplică sancțiuni pecuniare în proporție de 30% din rulajul anual al companiei, iar în **SUA** – amenzi de pînă la 250.000 USD pentru o persoană fizică și de pînă la 500.000 USD pentru o persoană juridică sau dublul câștigului obținut sau al prejudiciului cauzat victimei.

Deși paleta de sancțiuni aplicabile în fiecare din țările invocate diferă, la fel ca și modalitățile în care acestea acționează în vederea combaterii acestui flagel, în toate exemplele invocate pare să existe o consecvență în ceea ce privește principiile fundamentale de pedepsire a infracțiunilor de corupție și de transmitere a unui mesaj social prin pedepsirea adecvată și disuasivă a corupților. Modul în care este sancționată o persoană fizică sau juridică transmite un mesaj foarte puternic societății, iar aplicarea pedepselor solide, proporționale și clare de către autoritatea judecătorească poate fi o soluție excelentă pentru reducerea eficiență a corupției.

6. Cuantumul mijloacelor bugetare necesare pentru implementarea proiectului

Implementarea prevederilor proiectului nu va necesita careva cheltuieli suplimentare, altele decât cele prevăzute din bugetul de stat, deoarece nu vor fi necesare instituirea unor noi entități, majorarea numărului de agenți publici sau procurări de echipament. Proiectul doar stabilește sancțiuni descurajatoare pentru infracțiunile de corupție, schimbă mărimea amenzii pentru infracțiunile de corupție și de spălare a banilor, introduce patru infracțiuni noi și, per ansamblu, vine să realizeze angajamentele Republicii Moldova asumate față de donatori și mai ales, vine să satisfacă dorința societății de impunere a sancțiunilor de natură să descurajeze corupție și să-i pedepsească pe cei vinovați.

Deputat în Parlament

